

**КОДЕКС ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ НА
ХАЛК БАНКА А.Д. СКОПЈЕ**

АПРИЛ 2014

ПРЕАМБУЛА

Согласно „Одлуката за основните начела и принципи на корпоративното управување во банка“, донесена од страна на Народната Банка на Република Македонија (Сл.весник на РМ бр.159/2007), Кодексот за корпоративно управување (“Кодекс”) на Халк Банка АД Скопје (“Банка”) е подготвен од страна на Надзорниот одбор на Халк Банка АД, Скопје, а усвоен од страна на Собранието на акционери на Банката. Кодексот е ревидиран, изменет и дополнет од страна на Собранието на акционери на Банката на ден 09.05.2011 година и 27.04.2012 година. Кодексот е донесен согласно цитираната Одлука од НБРМ, како и останатите прописи со кои се регулира корпоративното управување.

Овој Кодекс ги опфаќа правилата за корпоративно управување и правилата за надзор на управувањето во Халк Банка АД Скопје.

Корпоративното управување претставува збир на заемни односи меѓу акционерите на Банката, Надзорниот одбор, Управниот одбор, другите лица со посебни права и одговорности кои извршуваат раководна функција во Банката и останатите заинтересирани субјекти.

Под заинтересирани субјекти во смисла на овој Кодекс, се подразбираат депонентите, другите доверители на банката, инвеститорите, регулаторните и супервизорските органи, агенциите за кредитен рејтинг, Фондот за осигурување на депозити, друштвата за ревизија и други субјекти кои имаат интерес за работењето на Банката.

Целта на Кодексот е да воспостави систем на управување и контрола на Банката, кој е креиран и насочуван да создаде одржлива и долгорочна вредност на Банката. Намената на Кодексот е да ги задоволува потребите на сите заинтересирани страни чија добросостојба зависи од успехот на Банката. Кодексот е донесен во насока да го зголеми степенот на транспарентност на сите заинтересирани страни.

СОДРЖИНА НА КОДЕКСОТ

1. ПРИНЦИПИ НА ДОБРО КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ:	4
2. ПОСТАПКА ЗА СВИКУВАЊЕ НА СОБРАНИЕ, ПОСТАПКА ЗА ГЛАСАЊЕ, ПРАВА НА АКЦИОНЕРИТЕ, ВКЛУЧУВАЈЌИ ГО И ПРАВОТО НА МАЛЦИНСКИТЕ АКЦИОНЕРИ	6
3. СОРАБОТКА МЕЃУ НАДЗОРНИОТ И УПРАВНИОТ ОДБОР, ВИДОТ, РОКОВИТЕ И НАЧИНИТЕ НА КОИ УПРАВНИОТ ОДБОР ДОСТАВУВА ИНФОРМАЦИИ И ДОКУМЕНТИ ДО НАДЗОРНИОТ ОДБОР И НАЧИНОТ НА ПОСТАПУВАЊЕ ВО СИТУАЦИИ КОГА ПОСТОИ СУДИР НА ИНТЕРЕСИ	9
4. ОБВРСКИТЕ И ОДГОВОРНОСТИТЕ НА НАДЗОРНИОТ ОДБОР, УПРАВНИОТ ОДБОР И ДРУГИ ОРГАНИ И НАЧИНОТ НА НИВНАТА РАБОТА	11
5. КРИТЕРИУМИ И ПРАВИЛА ЗА ИМЕНУВАЊЕ НА ЧЛЕНОВИ НА НАДЗОРЕН ОДБОР И НАЧИНОТ НА НИВНО НАГРАДУВАЊЕ.....	18
6. КРИТЕРИУМИ И ПРАВИЛА ЗА ИМЕНУВАЊЕ НА ЧЛЕНОВИ НА УПРАВНИОТ ОДБОР И НИВНО НАГРАДУВАЊЕ, ЗА ИМЕНУВАЊЕ НА ЧЛЕНОВИ НА ОДБОРОТ ЗА РЕВИЗИЈА, ЧЛЕНОВИ НА ОДБОРОТ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ И НА ОСТАНАТИТЕ ОРГАНИ НА БАНКАТА	19
7. УЛОГАТА, ЗНАЧЕЊЕТО И ДЕЛОКРУГОТ НА РАБОТА НА ВНАТРЕШНАТА РЕВИЗИЈА, НАДВОРЕШНИОТ РЕВИЗОР И ЛИЦЕТО ИЛИ ОРГАНИЗАЦИОНИОТ ДЕЛ КОИ СЕ НАДЛЕЖНИ ЗА КОНТРОЛА НА УСОГЛАСЕОСТА НА РАБОТЕЊЕТО НА БАНКАТА СО ПРОПИСИТЕ.....	23
8. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ	27

1. ПРИНЦИПИ НА ДОБРО КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ

- **Членовите на Надзорниот одбор располагаат со соодветни квалификации, ја разбираат својата улога во корпоративното управување на Банката и се способни за реално оценување на работењето на Банката**

Според овој принцип дефинирани се соодветни квалификации кои треба да ги поседува членот на Надзорниот одбор. Согласно на овој принцип, членот на Надзорниот одбор периодично врши оценка на ефикасноста на сопственото работење, ги идентификува слабостите на работењето на Надзорниот одбор и предлага измени, одржува редовни средби со Управниот одбор, Одборот за управување со ризик, Одборот за ревизија и Службата за внатрешна ревизија на Банката. Членот на Надзорниот одбор дава предлози за добро корпоративно управување со Банкат, ја разбира својата улога во корпоративното управување и ефикасно ја исполнува својата улога на надзор на Банката, покажува лојалност и грижа за Банката и избегнува судир на интереси или можен судир на интереси. Надзорниот одбор не учествува во секојдневното управување со Банката.

- **Органите на управување и надзор на Банката ги утврдуваат и го следат исполнувањето на стратешките цели и корпоративните вредности на Банката и со нив ги запознаваат сите нејзини вработени**

Битен елемент во корпоративното управување на Банката е усвојувањето на долгорочната стратегија на Банката, постојаното преиспитување на нејзиното остварување и подобрување на работењето во насока на остварување на целите поставени со стратегијата.

Надзорниот и Управниот одбор на Банката поставуваат Индикатори за исполнување на стратегијата, на годишна основа, а општите акти на Банката ги утврдат квалитативните и квантитативните индикатори за исполнување на целите на стратегијата. Според овој принцип Управниот одбор изготвува Етички кодекс на Банката, и врз основа на истиот изготвува политика и процедури со кои се идентификуваат потенцијалните судири на интерес и дефинираат активности кои се превземаат во случај на постоење на судир на интереси. Надзорниот одбор го одобрува Етичкиот кодекс на Банката и политиката на постоење на судир на интереси. Исто така, Надзорниот одбор и Управниот одбор на Банката воспоставуваат политика и процедура, врз основа на кои ќе се овозможи непречена комуникација и можност за известување од страна на кој било вработен во Банката за случаите на корупција и за други незаконски и неетички однесувања и активности. Во контекст на наведеното, Службата за внатрешна ревизија врши и редовна ревизија на примената на професионалните стандарди и корпоративни вредности.

- **Органите на надзор и управување воспоставуваат соодветно дефинирани одговорности и линии на известување меѓу сите вработени во Банката**

Според овој принцип органите на надзор и управување на Банката во согласност со обемот и видот на нејзините активности, обезбедуваат разбирлива, транспарентна и документирана постапка на донесување одлуки и јасна и конзистентна поделба на правата и одговорностите. Надзорниот одбор и Управниот одбор на Банката соработуваат на трајна и документирана основа, со детално дефинирани права и одговорности на Надзорниот одбор, Управниот одбор, како и на соработката помеѓу овие два органа, што овозможува успешно спроведување на системот на корпоративно управување, поставен со овој Кодекс.

- **Надзорниот одбор на Банката треба да биде сигурен дека Управниот одбор и другите лица со посебни права и одговорности вршат соодветен надзор и следење на работењето на Банката**

Според овој принцип Управниот одбор ги утврдува правата и одговорностите на останатите лица со посебни права и одговорности кои извршуваат раководна функција во Банката и постојано го надгледува нивното остварување.

- **Надзорниот одбор, Управниот одбор и останатите лица со посебни права и одговорности кои извршуваат раководна функција во Банката, треба ефикасно да ја користат работата на Службата за внатрешна ревизија во Банката, како и работата на друштвото за ревизија**

Според овој принцип органите на управување и надзор на Банката и останатите лица со посебни права и одговорности, придонесуваат за зголемување на ефикасноста на внатрешната ревизија на Банката, преку обезбедување на целосна независност на Службата за внатрешна ревизија, објективност и неутралност во спроведувањето на внатрешната ревизија, обезбедување на услови за пристап до сите неопходни документи и информации, навремено и ефикасно прифаќање на наодите и спроведување на препораките на внатрешната ревизија, ангажирање на внатрешната ревизија за оценка на ефективност на системите на внатрешната контрола и управувањето со ризиците.

Исто така, при изборот на друштво за ревизија, кое врши ревизија на финансиските извештаи и работењето на Банката, Надзорниот одбор и Одборот за ревизија воспоставуваат систем кој ќе обезбеди друштвото за ревизија да работи во согласност со регулативата за ревизија на финансиските извештаи, работењето на Банката и работењето на друштвото за ревизија, како и периодична ротација на друштвото за ревизија.

- **Надзорниот одбор и Управниот одбор треба да бидат сигурни дека Политиката за наградување и соодветните процедури се во согласност со корпоративната култура, долгорочните цели и стратегијата, како и со контролното опкружување на Банката.**

Согласно овој принцип Надзорниот одбор на Банката донесува Политика за наградување на членовите на Управниот одбор, другите лица со посебни права и одговорности кои извршуваат раководна функција и вработените во Банката, која дефинира правила и критериуми. Собранието на Банката е одговорно за одобрување на Политиката за наградување, доколку таа предвидува примање на надоместок во форма на акции или други права кои даваат можност за стекнување на акции. Одлука за наградување носи Одборот за наградување, во кој задолжително членуваат и независните членови на Надзорниот одбор на Банката.

Податоците од политиката за наградување на Управниот одбор се содржани во Годишниот извештај за работењето на Банката.

- **Обезбедување на транспарентност на корпоративното управување во Банката**

Согласно овој принцип, Банката објавува податоци и информации во врска со нејзиното корпоративно управување, кои треба да бидат точни, важни, навремени и достапни за сите субјекти на кои им се потребни.

Банката еднаш годишно изработува извештај за корпоративно управување, кој е составен дел на годишниот извештај за работењето на банката.

Извештајот за корпоративно управување содржи:

- информации и податоци за составот и функционирањето на Надзорниот одбор и Управниот одбор и на останатите органи на банката (информации за бројот и составот на органите на банката, постапката за именување и разрешување на

членовите, нивните квалификации, критериумите за независност на член на Надзорниот одбор и на Одборот за ревизија, дефинирањето на материјалниот интерес и деловниот однос со банката, обврските и одговорностите на членовите на Надзорниот и Управниот одбор, функциите на членовите на Надзорниот одбор надвор од банката и сл.);

- информации и податоци за организациската структура на банката, вклучително и за нејзините подружници;

- акционерска структура на банката - назив на акционерите со квалификувано учество и нивното учество во вкупниот број акции и вкупниот број издадени акции со право на глас и нивните претставници во Надзорниот одбор на банката;

- информации и податоци кои се поврзани со примената на Кодексот, како и објаснување на усогласеноста, односно причините за неусогласеноста на корпоративното управување на банката со одредени одредби или начела од Кодексот кој се применува во банката;

- информации и податоци за политиката на банката за спречување судир на интереси.

- **Надзорниот одбор и Управниот одбор на Банката ја познаваат нејзината оперативна структура, вклучувајќи ги и случаите кога Банката работи во други земји или преку други структури кои ја намалуваат транспарентноста (т.е. начелото “запознај ја својата структура”).**

Според овој принцип доколку Банката делува во други земји или преку структури кои ја намалуваат нејзината транспарентност, Надзорниот одбор и Управниот одбор на Банката воспоставуваат посебни политики и процедури, преку кои редовно се проценува потребата за делување на Банката во други земји, се управува со сите можните ризици (вклучувајќи го и правниот и репутациониот ризик), се дефинира постапката за одобрување на трансакции или нови производи, се следи усогласеноста на активностите на банките во овие земји со законите, регулативата и интерните акти и политики на Банката и се обезбедува нивна проверка од страна на надворешната и внатрешната ревизија.

2. ПОСТАПКА ЗА СВИКУВАЊЕ НА СОБРАНИЕ, ПОСТАПКА ЗА ГЛАСАЊЕ, ПРАВА НА АКЦИОНЕРИТЕ, ВКЛУЧУВАЈЌИ ГО И ПРАВОТО НА МАЛЦИНСКИТЕ АКЦИОНЕРИ

2.1. Постапка за свикнување на Собрание

Собранието на Банката се состанува најмалку еднаш годишно. Годишното собрание на Банката задолжително се одржува пред истекот на шест месеци од календарската година, за претходната година.

Собрание на Банката, помеѓу две годишни Собранија може да свикаат, Управниот одбор со претходно прибавено мислење/одобрение од Надзорниот одбор, или Надзорниот одбор по сопствена иницијатива или по барање на акционери кои имаат најмалку 1/10 од акциите со право на глас.

Барањето за свикнување на Собрание поднесено во писмена форма од акционери кои имаат најмалку 1/10 од акциите со право на глас ја содржи целта и причините за свикнување на Собранието, прашањата за кои ќе се одлучува и податоци за акционерот/те кои бараат свикнување на Собрание. Барањето се доставува до Управниот одбор на Банката во седиштето на Банката, кој е должен во рок од 8 дена од денот на приемот да донесе одлука за прифаќање или одбивање на барањето, при што во одлуката за одбивање потребно е да се наведат причините поради кои е така одлучено.

Ако по барањето на акционерот/те кои имаат мнозинство од сите акции со право на глас, Управниот одбор на Банката не свика Собрание во рок од 24 часа од денот на поднесувањето на барањето, акционерите ги остваруваат своите права согласно Законот за трговски друштва.

Седницата на Собранието ја свикнува Надзорниот одбор кој го предлага и дневниот ред на седницата.

Собранието на Банката може да биде свикано со покана или со објавување јавен повик или со покана и со објавување на јавен повик.

Начинот на свикнувањето на седницата на Собранието го утврдува Надзорниот одбор на Банката. Ако седницата на Собранието се свикнува со праќање на покана до сите акционери, тоа мора да биде на начин кој овозможува потврда дека поканата е примена од акционерот, а ако седницата на Собранието се свикнува со јавен повик, истиот се објавува на половина страна во најмалку еден дневен весник што излегува на целата територија на Република Македонија.

Рокот којшто тече од денот на објавувањето на јавниот повик, односно од денот на испраќањето на поканата за учество на Собранието до денот на одржувањето на Собранието не може да биде подолг од 50 дена, нити пократок од 21 ден до денот на одржувањето на Собранието.

Секој акционер своето учество во Собранието го пријавува најдоцна пред почетокот на седницата на закажаното Собрание. Пред почетокот на седницата на Собранието на акционерите на увид им е достапен список на пријавени и присутни акционери, лично или преку полномошник и Список на акционери кои гласале по пат на кореспонденција. Овие списоци се споредуваат со состојбата од акционерската книга добиена од ЦДХВ 48 часа пред одржувањето на закажаната седница на Собранието.

2.2. Постапка за гласање

Собранието врши работи определни со Статутот на Банката и законските прописи. Собранието може да одлучува само за прашања коишто се уредно ставени на дневен ред. Собранието може да расправа, без право на одлучување и за прашања кои не се уредно ставени на дневен ред.

Собранието може да работи (кворум за работа) ако на седницата присуствуваат верификувани учесници на Собранието кои поседуваат најмалку мнозинство од вкупниот број акции со право на глас.

Ако на Собранието не се обезбеди овој кворум, Собранието не може да почне со работа и за време што не е подолго од 15 дена се свикнува ново (презакажано) собрание. Новиот термин за одржување на презакажаното Собрание се објавува на начин на којшто е објавено свикнувањето на Собранието коешто немало кворум за работа.

На презакажаното Собрание може да се одлучува само по прашањата утврдени во дневниот ред за првото свикнување на Собранието, без оглед на бројот на присутните акционери и бројот на акциите што ги имаат, освен за прашања за коишто, согласно на Закон и Статут, се одлучува со поголемо мнозинство од горенаведениот кворум.

Собранието на Банката одлучува со 2/3 (две третини) од акциите со право на глас претставени на Собранието за: измена и дополнување на статут, зголемување или намалување на основната главнина на Банката, статусни промени, промена на фирмата и седиштето на Банката и во други случаи утврдени со закон.

Гласањето на Собранието по правило е јавно, освен ако со Законот за одредени прашања или случаи не е изричито определено да се гласа поинаку.

Банката на акционерите може да им овозможи да гласаат со кореспонденција пред денот на одржување на Собранието, што е детално уредено со Статутот на Банката.

2.3. Правата на акционерите, вклучувајќи ги и правата на малцинските акционери

Акционерите на Банката имаат право на глас, зависно од бројот на акциите со право на глас. Член на Надзорен и Управен одбор може да учествува во работата на Собранието, без право на глас освен ако се акционери.

Акционерите на Банката ги имаат сите права, обврски и одговорности, утврдени со прописите и со Статутот на банката.

Акционерите имаат право:

- на учество и одлучување на Собранието,
- на дивиденда,
- на исплата на дел од ликвидационата односно стечајната маса,
- на информираност за состојбата на Банката,
- на заштита на правата пред судовите
- на увид во сите податоци запишани во акционерската книга на Банката, да добијат копија од овие податоци, како и увид и копија од актите и документите на Банката (статутот и другите акти, како и сите нивни измени и дополнувања, заедно со пречистените текстови; записниците и сите други документи од сите собранија на акционерите; записниците и одлуките од состаноците на органот на управување, односно на надзорниот одбор; годишните сметки и финансиските извештаи коишто треба да се чуваат според закон; прилози (исправи и докази) коишто се поднесени до трговскиот регистар; сите јавни повици и проспекти за издавање акции и други хартии од вредност на друштвото; целокупната писмена кореспонденција на друштвото со неговите акционери; ажурирана листа со имиња и презимиња и адреси на сите избрани членови на органот на управување, односно на надзорниот одбор; документите за залог и хипотека; извештајот на овластениот ревизор и извештајот на овластениот проценител; гласачките ливчиња и полномоштвата за учество на собранието во оригинал или копија; колективниот договор на ниво на друштвото и други акти и документи предвидени со закон и со статутот.

Акционерите кои поединечно или заедно поседуваат најмалку 5% од вкупниот број на акции со право на глас имаат право писмено или електронски да предложат:

- дополнување на дневниот ред со барање за вклучување на нови точки, ако истовремено приложат образложение за предложената точка за дополнување на дневниот ред или ако предложат одлука по предложената точка
- усвојување на одлуки по секоја од точките кои се вклучени или ќе бидат вклучени во дневниот ред од седницата.

Барањето за вклучување на точки во дневниот ред на Собранието и/или предлагањето на одлуки за усвојување се испраќа до Управниот одбор на Банката, односно до свикувачот на Собранието во рок од осум дена од денот кога е испратена поканата, односно од денот кога е објавен јавниот повик за одржување на седница на Собранието на Банката.

Доколку ваквите барањата на акционерите повлекуваат измени на дневниот ред на седницата на Собранието кој веќе им е доставен, односно објавен на акционерите, Банката го става на располагање ревидираниот дневен ред на истиот начин како и предходниот дневен ред пред датумот на одржување на седницата. Ревидираниот дневен ред е уредно ставен на располагање, ако акционерите можат навремено да овластат полномошници или да гласаат со кореспонденција.

Акционерите имаат право да поставуваат прашања по секоја точка од дневниот ред на седницата на Собранието, а Банката е должна да одговори на поставените прашања преку свој овластен орган или застапник. Обврската на банката да одговори може да биде претходно условена со потребата да се потврди личниот идентитет на акционерите кои

поставиле прашање, одржувањето на ред во заседавањето и работата на Собранието или превземање на активности за зачувување на доверливоста во работењето и деловните интереси на банката.

Банката може да даде збиен одговор на прашањата со иста содржина. Прашањата поставени од акционерите се сметаат дека се одговорени ако одговорите се достапни на интернет страницата на банката во форма на прашања и одговори.

Секој акционер може да овласти со полномошно друго физичко или правно лице како свој полномошник на седница на Собранието на Банката, коешто ќе учествува и ќе гласа на седницата на собранието во негово име. Полномошникот ги ужива истите права како и акционерот од кого е овластен со полномошното.

Ако со Законот за трговски друштва не е поинаку пропишано овластување на полномошник на седница на Собранието на Банката се дава во писмена форма заверено кај нотар.

Полномошното може да се даде само за една седница на Собранието.

Акционерот мора да ја информира Банката по писмен пат за назначување на свој полномошник на седница на Собранието на Банката.

Полномошникот може да добие овластувања од еден или повеќе акционери, а бројот на акционери кои можат да овластат исто лице за полномошник не е ограничен. Кога полномошникот е ополномоштен од повеќе акционери тој може да дејствува и да гласа за одреден акционер поинаку отколку за друг акционер.

Банката се залага правата и интересите на малцинските акционери да бидат почитувани, а посебно правото да свикуваат Собранието, предлагаат точки на дневен ред, поставуваат прашања во врска со точките на дневниот ред, да се вклучуваат во дискусијата, да даваат забелешки на Собранието и да бараат истите да бидат внесени во Записникот од Собранието, а особено преку донесувањето на Одлуки со квалификувано мнозинство.

3. СОРАБОТКА МЕЃУ НАДЗОРНИОТ И УПРАВНИОТ ОДБОР, ВИДОТ, РОКОВИТЕ И НАЧИНИТЕ НА КОИ УПРАВНИОТ ОДБОР ДОСТАВУВА ИНФОРМАЦИИ И ДОКУМЕНТИ ДО НАДЗОРНИОТ ОДБОР И НАЧИНОТ НА ПОСТАПУВАЊЕ ВО СИТУАЦИИ КОГА ПОСТОИ СУДИР НА ИНТЕРЕСИ

Управниот и Надзорниот одбор на Банката соработуваат на трајна основа, а соработката се однесува особено на:

- дефинирање на деловните цели на Банката;
- стратегиите за превземање и управување со ризиците;
- профилот на ризичност на Банката и
- политиките за остварување на деловните цели и целите во однос на профилот на ризичност на Банката

Управниот и Надзорниот одбор одржуваат редовни средби (најмалку еднаш месечно). Управниот одбор му доставува на Надзорниот одбор извештај за своето работење, најмалку еднаш месечно. Ако дојде до настан од големо значење, односно во случаите определени со законската регулатива, Управниот одбор неодложно ќе го извести Надзорниот одбор (вонреден извештај), и тоа за:

- влошена солвентност или ликвидност на Банката;
- постоење на услов за укинување на дозволата за основање и работење или за забрана за постоење на одредена финансиска активност согласно Закон;
- намалување на пропишаното ниво на сопствени средства согласно Законот за банки
- наодите на супервизијата и надзорот на НБРМ;
- наодите на Управата за јавни приходи и други контролни органи.

Член на Управен одбор е должен да го извести Надзорниот одбор доколку тој или со него поврзани лица стекнат контрола во друго правно лице.

Според принципот на добро корпоративно управување, управувањето со Банката се реализира по пат на отворена дискусија помеѓу Управниот одбор и Надзорниот одбор како и во самите овие тела, внатре. Соработката помеѓу Управниот и Надзорниот одбор е во правец на остварување на стратешките насоки на Банката, а периодично се отвара дискусија за напредокот постигнат во спроведувањето на стратегијата утврдена со деловната политика, развојниот план на Банката, финансискиот план на Банката и системот на внатрешна контрола. Во овој контекст, Управниот одбор најмалку еднаш годишно доставува до Надзорниот одбор Извештај за поставеноста и ефикасноста на системот на внатрешна контрола.

Соработката помеѓу Управниот и Надзорниот одбор во Банката е документирана, односно Банката располага со следната документација:

- Деловник за работа на Надзорниот одбор, на начин определен со Статутот на Банката, во кој јасно се дефинираат работната процедура, должностите и одговорностите на Надзорниот одбор;
- Деловник за работа на Управниот одбор, на начин определен со Статутот во кој јасно се дефинираат работната процедура, должностите и одговорностите на Управниот одбор;
- записници од одржани состаноци на Надзорниот и Управниот одбор;
- останата документација врз основа на која може да се оцени работата на Управниот одбор и Надзорниот одбор;

Доколку поединечен член на Надзорниот одбор смета дека донесените одлуки од Надзорниот одбор се во спротивност со деловните цели, стратегиите и политиките на Банката и во спротивност со одговорностите и задачите на овој орган, своето мислење го искажува во писмена форма со соодветно објаснување, кое е содржано во Записникот од седницата на Надзорниот одбор.

Доколку поединечен член на Управниот одбор смета дека донесените одлуки од Управниот одбор се во спротивност со деловните цели, стратегиите и политиките на Банката и во спротивност со одговорностите и задачите на овој орган, своето мислење го искажува во писмена форма со соодветно објаснување.

Управниот одбор најмалку еднаш годишно изготвува извештај за своето работење и го доставува на разгледување до Надзорниот одбор. Надзорниот одбор, најмалку еднаш годишно врши оценка на работењето на Управниот одбор на Банката, при што појдовна основа претставува деловната политика и плановите за работа на Банката, во кој наведува свое мислење за исполнувањето на плановите и областите или деловите од плановите кои можеле подобро да се исполнат, и предлага евентуално наградување на Управниот одбор согласно политиката за наградување.

Надзорниот одбор доставува до Собранието на Банката Годишен извештај за своето работење. Овој извештај ги содржи следните податоци:

- начинот на извршување на надзорната функција;
- соработката со Управниот одбор;
- внатрешната организација и структурата на Надзорниот одбор;
- постоењето на евентуален судир на интереси и начинот на кој бил разрешен;
- резултатите од оценката на сопствената работа од аспект на поединечните членови и колективно;
- присуството на секој поединечен член на седниците на Надзорниот одбор на Банката и
- извршување на други работи согласно Закон.

Надзорниот одбор најмалку еднаш во три месеци го разгледува Извештајот за трансакции со поврзани лица со Банката, како и за вкупниот износ на одобрени кредити и други облици на изложеност на/кон други вработени во Банката.

Извештајот ги содржи видот на трансакцијата, износот на трансакцијата и категоријата на ризик, доколку станува збор за одобрен кредит и друг облик на изложеност кон лицето поврзано со Банката и кон нејзините вработени.

Надзорниот одбор го одобрува Етичкиот кодекс на Банката кој го изготвува Управниот одбор. Етичкиот кодекс претставува збир на професионални стандарди и корпоративни вредности кои подеднакво ќе се применуваат кон сите членови на Надзорниот одбор, Управниот одбор и лицата со посебни права и одговорности и вработените во Банката, во кој е уредено следното:

- избегнување на случаи на судир на интереси;
- избегнување на случаи на корупција и други незаконски и неетички однесувања;
- трансакции со поврзани лица со Банката и
- чување на банкарска тајна.

Управниот одбор, врз основа на Етичкиот кодекс на Банката, изготвува политика и процедури, со која се идентификуваат потенцијалните судири на интереси и се дефинираат мерките и активностите кои се превземаат во случаи на судири на интереси. Оваа политика ја одобрува Надзорниот одбор.

Надзорниот одбор и Управниот одбор воспоставуваат политика и процедури за непречена комуникација и можност за известување на било кој вработен во банката за случаите на корупција и други незаконски и неетички однесувања и активности, при што обезбедуваат заштита на правата на вработените кои известиле за појавата на вакви случаи. Ваквите известувања вработените ги доставуваат до Службата за внатрешна ревизија, лицето за контрола на усогласеноста на работењето на Банката со прописите и Дирекцијата за човечки ресурси.

Членовите на Надзорниот и Управниот одбор секои шест месеци даваат писмена изјава за постоење/непостоење на судир на нивниот личен интерес со интересот на банката. Под личен интерес на членовите на Надзорниот и Управниот одбор се подразбираат и интересите на поврзаните лица со нив. Членовите на Надзорниот и Управниот одбор не смеат да присуствуваат при донесувањето на одлуки, да склучуваат договори или да вршат други деловни активности, доколку нивната објективност е доведена во прашање заради постоење на судир на нивниот личен интерес и интересот на Банката. За постоење на судир на интереси членовите на Надзорниот и Управниот одбор даваат писмена изјава и пред одржувањето на состанокот за разгледување и донесување на одлуки, склучување на договори или вршење на друга деловна активност и истата ја доставуваат до Надзорниот и Управниот одбор, а во неа го наведуваат основот од кој произлегува судирот помеѓу личниот интерес и интересот на банката.

4. ОБВРСКИТЕ И ОДГОВОРНОСТИТЕ НА НАДЗОРНИОТ ОДБОР, УПРАВНИОТ ОДБОР И ДРУГИ ОРГАНИ И НАЧИНОТ НА НИВНАТА РАБОТА

4.1. Обврски, одговорности и начин на работа на Надзорниот одбор

Надзорниот одбор врши надзор над работењето на Управниот одбор, ги одобрува политиките за вршење на финансиски активности и го надгледува нвното спроведување.

Надзорниот одбор е одговорен да обезбеди добро работење, управување и стабилност на Банката и навремено и точно финансиско известување на НБРМ.

Надзорниот одбор на Банката ги врши следниве работи, и тоа:

1. ја одобрува деловната политика на Банката и развојниот план;
2. го одобрува финансискиот план на Банката;
3. одобрува планови, програми за работа и општи акти на Банката освен актите што ги донесува Собранието;
4. утврдува предлози на актите што ги донесува Собранието и ги извршува неговите акти;
5. разгледува и одобрува извештаи за работењето на Банката во текот на годината;
6. на Собранието му предлага одлука за употреба и распоредување на остварената добивка, односно за покривање на загубите;
7. ја одобрува листата на нето должниците на Банката;
8. ги разгледува извештаите на супервизорската контрола, други извештаи доставени од НБРМ, Управата за јавни приходи и други надлежни институции и предлага/превзема мерки и активности за надминување на утврдените неусогласености и слабости;
9. го одобрува воспоставувањето и организацијата на системот на внатрешна контрола и ревизија, организира служба за внатрешна контрола и ревизија, ги именува и разрешува вработените во службата, го одобрува годишниот план на службата за внатрешна контрола и ревизија, ги одобрува политиката и процедурите за вршење на внатрешна ревизија и го разгледува извештајот на Управниот одбор за поставеноста и ефикасноста на системот на внатрешна контрола;
10. ја одобрува политиката за сигурност на информативниот систем, врши оценка на нејзината адекватност најмалку еднаш годишно од аспект на настанатите промени во организациската структура и промените во информативниот систем во банката и ја следи ефикасноста на процесот за управување со информативниот систем преку анализа на резултатите од тестирањето на воспоставените сигурносни контроли во информативниот систем;
11. ги одобрува политиките за управување со ризици на Банката; врши оценка на системите на управување со ризиците, утврдува краткорочни и долгорочни стратегии за управување со одделните видови ризици на кои е изложена;
12. ги именува и разрешува членовите на Управниот одбор;
13. ги именува и разрешува членовите на Одборот за управување со ризици;
14. ги разгледува извештаите на Управниот одбор, врши оценка на работењето на Управниот одбор и предлага евентуално наградување или други мерки за Управниот одбор;
15. ги разгледува извештаите на Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија, лицето за контрола на усогласеноста на работењето на Банката со прописите;
16. го одобрува стекнувањето на капитални делови и купувањето на хартии од вредност, поголеми од 5% од сопствените средства на Банката, освен купување на хартии од вредност издадени од НБРМ и од Република Македонија;
17. со посебен акт го определува начинот и условите за издавање на финансиски деривати;
18. го усвојува извештајот за пописот на средствата и на изворите на средствата;
19. Одобрува изложеност кон физички или правни лица или целосна изложеност кон поврзани физички или правни лица од над 10 % од сопствените средства на Банката;
20. одобрува трансакции со поврзани лица со Банката во износ од над 1.000.000 денари, го разгледува извештајот за трансакции со поврзани лица со Банката како и извештајот за вкупниот износ на одобрени кредити и на другите облици на изложеност на/кон другите вработени во Банката;
21. одлучува за отпис на проблематични побарувања;
22. го одобрува предлогот на Одборот за ревизија за назначување на Друштвото за ревизија и е одговорен за обезбедување на соодветна ревизија;
23. на Собранието му поднесува извештај за работењето;
24. свикнува седници на Собранието и го предлага дневниот ред;
25. одобрува издавање на хартии од вредност, освен акции;
26. на Собранието му предлага издавање на акции;

27. одлучува за купување или отуѓување на недвижности, чија висина не го надминува износот од 50% од гарантниот капитал на Банката и го овластува Управниот одбор за нивно спроведување;
28. одлучува за основање и вложување во други правни лица;
29. се грижи за проектирање на ликвидноста на Банката и презема мерки за нејзино одржување;
30. одлучува за внатрешна организациона поставеност и структура на Банката и нејзина промена (организациона шема) како и за отварање и затварање на филијали, експозитури и други организациони форми на Банката;
31. формира одбори и комисии заради извршување или проучување на одредени прашања од работата на Банката;
32. донесува општи акти за работата на Банката и од работниот однос;
33. одлучува во втор степен по приговори на одлуки од Управниот одбор на Банката и врши преиспитување на сопствените одлуки;
34. назначува и разрешува членови на Кредитниот одбор на Банката;
35. ги разгледува извештаите за реструктурирани побарувања и за побарувања кај кои е извршено продолжување на рокот на достасување;
36. го одобрува предлогот на Управниот одбор за свикување на собрание и дава мислење до Управниот одбор за свикување на собрание по иницијатива на акционерите;
37. го одобрува актот на Управниот одбор со кој се уредува застапувањето и потпишувањето на актите на Банката;
38. ја одобрува Политиката за идентификување на судир на интерес;
39. ја одобрува Програмата за спречување на корупција;
40. утврдува предлог-текст на Кодекс за коропративно управување;
41. ја одобрува Политиката за постојано и ефикасно спроведување на контрола на усогласеност на работењето на Банката со прописите;
42. ја одобрува Политиката за објавување на извештаи и податоци од страна на банката;
43. ја одобрува Политиката за наградување на членовите на Управниот одбор, на лицата со посебни права и одговорности кои извршуваат раководна функција и на вработените во Банката;
44. ги разгледува извештаите за профилот на ризичност на Банката, ги одобрува лимитите на изложеност на одделни видови ризици и одобрува воведување на нови ризици кои имаат значајно влијание врз профилот на ризичност на Банката и
45. Засновање залог или било какво друго оптеретување на кој и да е дел од имотот на Банката како обезбедување за каков и да е долг во износ поголем од 250.000 евра.
46. врши и други работи определени со Статутот, другите општи акти на Банката, Законот и подзаконската регулатива што не се во надлежност на Собранието.

Надзорниот одбор најмалку еднаш годишно врши оценка за сопствената работа од аспект на поединечните членови и колективно и за тоа го известува Собранието на Банката.

Надзорниот одбор работи на седница и се состанува најмалку еднаш месечно. Седниците ги свикува и со нив претседава Претседателот на Надзорниот одбор. Членовите на Надзорниот одбор можат да учествуваат и одлучуваат на седница организирана со користење на конференциска, телефонска врска или со користење на друга аудио или визуелна комуникациска опрема. Учеството на состанокот се запишува во Записникот на Надзорниот одбор кој го потпишуваат сите членови што учествуваат на состанокот.

Свикувањето на седницата може да стане и по барање на Управниот одбор на Банката.

Членовите на Надзорниот одбор се покануваат на седници и сите материјали се доставуваат до членовите најмалку 5 дена пред датата на седницата на Надзорниот одбор.

Претседателот на Надзорниот одбор може да свикува итни седници на Надзорниот одбор.

Надзорниот одбор може да одлучува и без одржување на седница, ако сите членови дадат согласност за одлуката која се донесува без одржување на состанок. Ваквите одлуките влегуваат во сила со денот на давањето на согласноста од страна на сите членови на Надзорниот одбор, со своерачен потпис, потпис испратен по факс или по електронски пат освен ако во одлуката не е утврден друг момент на влегување во сила. За сите одлуки донесени на начин утврден овој начин се подготвува Записник во кој што се евидентираат одлуките, а кој го потпишува Претседателот на Надзорниот одбор а во негово отсуство друг член на Надзорниот Одбор.

Записникот се изготвува во рок од 3 (три) дена од денот на давањето на согласноста.

Со деловникот за работа на Надзорниот одбор поблиску се регулираат свикувањето на седници, начинот на работа, постапката за одлучување, времето и местото на одржување на седниците, водење на записникот, начинот на гласање и други прашања од значење за работа на Надзорниот одбор согласно Законот.

Надзорниот одбор заседава, ако на седницата се присутни повеќе од половината од вкупниот број на членови, а полноважни одлуки донесува ако за одлуката гласало мнозинство од членовите на Надзорниот одбор.

Одлуките на Надзорниот одбор се донесуваат со јавно гласање, доколку Надзорниот одбор не одлучи поинаку.

4.2. Обврски, одговорности и начин на работа на Управниот одбор

Управниот одбор ја претставува и застапува Банката и раководи со нејзиото работење.

Управниот одбор на Банката ги врши следниве работи, и тоа:

1. Управува со Банката
2. Ја претставува Банката
3. Ги извршува Одлуките на Собранието и на Надзорниот Одбор на Банката, односно се грижи за нивно целисходно спроведување
4. Покренува иницијативи и дава предлози за унапредување на работењето на Банката
5. Именува и разрешува лица со посебни права и одговорности, доколку со Закон или Статутот поинаку не е пропишано
6. Донесува Одлука за прием и престанок на работен однос на вработени во Банката
7. Донесува Одлука за распоредување или прераспоредување на вработените на одредени работни места во рамките на организационите единици на Банката
8. Изготвува деловна политика и развоен план на Банката
9. Изготвува финансиски план на Банката
10. Изготвува листа на нето должници
11. Изготвува политика на сигурност на информативниот систем на Банката
12. Изготвува Годишен извештај за работењето на Банката и го доставува до Надзорниот Одбор
13. Донесува одлука за закуп на недвижности или опрема за потребите на Банката
14. Дава согласност за прифаќање на присилно порамнување во стечајна постапка против должници на Банката и за покренување на стечајна постапка против истите
15. Изготвува етички кодекс на Банката
16. Одлучува за релокација на филијали, експозитури и други организациони форми на Банката и преиначување на експозитури во филијала и обратно за што на првата наредна седница задолжително го известува Надзорниот Одбор
17. Предлага основање на претставништва, филијали и подружници во странство
18. го усвојува извештајот за пописот на средствата и на изворите на средствата
19. Донесува акти за систематизација во Банката

20. Врши и е одговорен и за други работи од значење за работењето на Банката, согласно Закон и прописи, освен оние кои се во исклучителна надлежност на другите органи на Банката

Управниот одбор на банката е одговорен за:

- обезбедување услови за работење на банката во согласност со прописите;
- управување и следење на ризиците на кои е изложена банката во работењето;
- постигнување и одржување на адекватно ниво на сопствени средства;
- функционирање на системот на внатрешна контрола во сите области на работење на банката;
- непречено работење на службата за внатрешна ревизија на банката, односно осигурува дека службата за внатрешна ревизија има пристап до документацијата и до вработените во банката со цел за непречено спроведување на нејзините активности;
- непречено работење на лицето, односно службата контрола на усогласеноста на работењето на Банката со прописите, односно осигурува дека лицето, односно службата има пристап до документацијата и до вработените во банката со цел непречено спроведување на овластувањата;
- водење на трговските и другите книги и деловната документација на банката, изработка на финансиски и други извештаи во согласност со прописите за сметководство и сметководствените стандарди;
- навремено и точно финансиско известување;
- редовност и точност на извештаите што се доставуваат до Народната банка во согласност со закон и прописите донесени врз основа на закон и
- спроведување на мерките изречени од страна на гувернерот спрема банката.

Управниот одбор за својата работа одговара на Надзорниот одбор.

Управниот Одбор на Банката работи и одлучува на седници.

Управниот Одбор на Банката може да одржи седница и да донесува полноважни одлуки ако се присутни мнозинство од членовите на Управниот Одбор. Одлуката на Управниот одбор се смета за донесена доколку за неа се изјаснат мнозинството од вкупниот број на членови.

Согласно Статутот на Банката во случај на изедначен број на гласови, гласот на Претседателот на Управниот Одбор е одлучувачки.

Заради ефикасност во работењето секој од членовите на Управниот Одбор е овластен да одлучува односно решава поединечно во рамките на својот делокруг на работа за кој е одговорен согласно организационата шема на Банката.

Седниците на Управниот Одбор се одржуваат најмалку еднаш неделно. За текот на седницата се води Записник кој се изготвува во рок од 3 (три) дена од денот на одржување на седницата. На седницата на Управниот Одбор, по потреба можат да учествуваат, но без право да одлучуваат и други стручни лица вработени во Банката.

Членовите на Управниот Одбор можат да учествуваат и одлучуваат на седница со користење и на конференциска, телефонска врска или користење на друга аудио или визуелна комуникациска опрема. Учество на вака одржаните седници се смета за присуство и лично учество на членовите на Управниот Одбор, кои се вклучени преку конференциска телефонска врска или користење на друга аудио или визуелна комуникациска опрема со тоа што сите лица кои учествуваат на така организираната седница да можат да се слушаат, да се гледаат и да разговараат еден со друг.

Учество на состанокот се запишува во Записникот на Управниот одбор кој го потпишуваат сите членови што учествуваат на состанокот.

Управниот Одбор може да одлучува и без одржување на седница за што сите членови на одборот даваат согласност за одлуката која се донесува без одржување на седница.

Согласноста се смета за дадена со потпишување на Одлуката со своерачен потпис или со потпис испратен по факс или по електронски пат на предлогот на одлуката.

Со деловникот за работа на Управниот одбор поблиску се регулираат свикувањето на седници, начинот на работа, постапката за одлучување, времето и местото на одржување на седниците, водење на записникот, начинот на гласање и други прашања од значење за работа на Управниот одбор согласно Законот.

4.3. Обврски, одговорности и начин на работа на Одборот за управување со ризици

Одборот за управување со ризици ги врши и следниве работи:

- перманентно го следи и оценува степенот на ризичност на банката и го утврдува прифатливото ниво на изложеност на ризици со цел минимизирање на загубите од изложеност на банката на ризик;
- воспоставува политики за управување со ризици и ја следи нивната примена;
- ги следи прописите на Народната банка кои се однесуваат на управувањето со ризици и усогласеноста на банката со овие прописи;
- врши оценка на системите на управување со ризиците во банката;
- утврдува краткорочни и долгорочни стратегии за управување со одделните видови ризици на кои е изложена банката;
- ги анализира извештаите за изложеноста на банката на ризик изработени од службите во банката кои вршат оценка на ризиците и предлага стратегии, мерки и инструменти за заштита од ризици
- ја следи ефикасноста на функционирањето на системите на внатрешна контрола во управувањето со ризици;
- ги анализира ефектите од управувањето со ризиците врз перформансите на банката;
- ги анализира ефектите од предложените стратегии за управување со ризици, како и предложените стратегии, мерки и инструменти за заштита од ризици и
- врши други активности согласно со законската, подзаконската регулатива и интерните акти на Банката.

Одборот за управување со ризици најмалку еднаш годишно врши оценка на сопствената работа од аспект на поединечните членови и колективно и за истата поднесува Годишен извештај до Надзорниот одбор.

Членовите на Одборот за управување со ризици имаат обврска поединечно да следат и известуваат за секој ризик од делокругот на нивното работење.

Одборот за управување со ризици одлучува со донесување на одлуки, заклучоци, мислења, ставови и препораки кои ги потпишува претседателот на Одборот или лицето кое го заменува.

Со деловникот за работа на Одборот за управување со ризици поблиску се регулираат свикувањето на седници, начинот на работа, постапката за одлучување, времето и местото на одржување на седниците, водење на записникот, начинот на гласање и други прашања од значење за работа на Одборот.

Одбор за управување со ризици се состанува најмалку еднаш неделно , а на барање на Надзорниот одбор или најмалку два негови члена и почесто. Одборот за управување со ризици полноважно рапсрава и одлучува ако на седницата се присутни мнозинството од вкупниот број на членови, а одлуката се смета за донесена ако за истата гласаат мнозинството од вкупниот број на членови на Одборот.

Членовите на Одборот за управување со ризици можат да учествуваат и одлучуваат на седница организирана со користење на конференциска, телефонска врска или со користење на друга аудио или визуелна комуникациска опрема. Учеството на состанокот се запишува во

Записникот на Одборот за управување со ризик кој го потпишуваат сите членови што учествуваат на состанокот.

За работата на Одборот за управување со ризици се води записник кој се усвојува на првата наредна седница на Одборот.

Одборот за управување со ризици може да одлучува и без одрзување на седница, ако сите членови на Одборот дадат писмена согласност на актот кој се донесува со своерачен потпис, со потпис испратен по факс или по електронски пат. За сите акти донесени со писмена согласност на членовите на Одборот се изготвува записник.

4.4. Обврски, одговорности и начин на работа на Одборот за ревизија

Одборот за ревизија го врши следното:

- ги разгледува финансиските извештаи на Банката и се грижи за точноста и транспарентноста на објавените финансиски информации за работењето на Банката во согласност со прописите за сметководство и меѓународните сметководствени стандарди;
- ја следи работата и ја оценува ефикасноста на службата за внатрешна ревизија;
- ги разгледува и оценува системите за внатрешна контрола;
- го следи процесот на ревизија на Банката и ја оценува работата на Друштвото за ревизија;
- ги донесува сметководствените политики на Банката;
- ја следи усогласеноста на работењето на Банката со прописите што се однесуваат на сметководствените стандарди и финансиските извештаи;
- одржува состаноци со Управниот одбор, Службата за внатрешна ревизија и Друштвото за ревизија во врска со утврдени неусогласености со прописите и слабостите во работењето на Банката;
- ги разгледува извештаите на Одборот за управување со ризици;
- предлага Друштво за ревизија и
- врши други активности согласно со законската, подзаконската регулатива и интерните акти на Банката.

Одборот за ревизија работи и одлучува на седници кои ги свикува претседателот најмалку еднаш на три месеци или почесто на барање на Надзорниот одбор.

Одлуките на овој Одбор се донесуваат со мнозинство од вкупниот број членови на одборот. Членовите на Одборот за ревизија можат да учествуваат и одлучуваат на седница организирана со користење на конфернциска, телефонска врска или со користење на друга аудио или визуелна комуникациска опрема.

Одборот за ревизија може да одлучува и без одржување на седница, ако сите членови на Одборот дадат писмена согласност на актот кој се донесува со своерачен потпис, со потпис испратен по факс или по електронски пат. За сите акти донесени со писмена согласност на членовите на Одборот за изготвува записник.

За работата на Одборот за ревизија се изготвува записник кој се усвојува на првата наредна седница на одборот.

Со деловникот за работа на Одборот за ревизија поблиску се регулираат свикувањето на седници, начинот на работа, постапката за одлучување, времето и местото на одрзување на седниците, водење на записникот, начинот на гласање и други прашања од значење за работа на Одборот согласно Законот.

Одборот за ревизија најмалку еднаш годишно врши оценка на сопствената работа од аспект на поединечните членови и колективно и поднесува годишен извештај за својата работа до Собранието и до Надзорниот одбор во кој е содржаната оценката за сопствената работа од аспект на поединечните членови и колективно.

4.5. Обврски, одговорности и начин на работа на Кредитниот одбор

Кредитниот одбор ги разгледува и во согласност со правилата на банката, ги одобрува или одбива, обработените парични или непарични кредитни барања. Кредитниот одбор работи на седници кои ги свикува претседателот на Кредитниот одбор, а во негово отсуство лицето кое го заменува. Седниците се одржуваат зависно од потребите.

Кредитниот одбор полноважно расправа и одлучува ако на седницата се присутни мнозинството од вкупниот број членови на одборот. Кредитниот одбор одлучува со мнозинство од вкупниот број членови на одборот.

За работата на Кредитниот одбор се изготвува записник.

Кредитниот одбор може да одлучува и без одржување на седница, ако сите членови на Одборот дадат писмена согласност на актот кој се донесува со своерачен потпис, со потпис испратен по факс или по електронски пат. За сите акти донесени со писмена согласност на членовите на Одборот се изготвува записник.

Членовите на Кредитниот одбор можат да учествуваат и одлучуваат на седница организирана со користење на конференциска, телефонска врска или со користење на друга аудио или визуелна комуникациска опрема.

Учеството на состанокот се запишува во Записникот на кој го потпишуваат сите членови што учествуваат на состанокот.

Со деловникот за работа на Кредитниот одбор поблиску се регулираат свикувањето на седници, начинот на работа, постапката за одлучување, времето и местото на одржување на седниците, водење на записникот, начинот на гласање и други прашања од значење за работа на Одборот согласно Законот.

4.6. Обврски, одговорности и начин на работа на Лицата со посебни права и одговорности

Лицата со посебни права и одговорности наведени ја организираат, координираат, раководаат и се одговорни за работата од нивниот делокруг на работа, утврден со организационата шема, актот за внатрешната организација и систематизација и Договорот за работа.

Лицата со посебни права и одговорности во рамките на нивниот делокруг на работа ги дефинираат и ги утврдуваат надлежностите и одговорностите на вработените кои одговараат пред нив и постојано го надгледуваат нивното остварување за кој и доставуваат извештај до Управниот одбор.

5. КРИТЕРИУМИ И ПРАВИЛА ЗА ИМЕНУВАЊЕ НА ЧЛЕНОВИ НА НАДЗОРЕН ОДБОР И НАЧИНОТ НА НИВНО НАГРАДУВАЊЕ

Надзорниот одбор се состои од 7 члена кои ги именува Собранието на Банката со одлука која влегува во сила по добивањето на согласност од Гувернерот на НБРМ. Најмалку двајца од членовите на Надзорниот одбор се независни членови. Мандатот на членовите на Надзорниот одбор трае 4 (четири) години со право на повторен избор.

Членовите на Надзорниот одбор од своите членови на првата седница избираат Претседател.

Членовите на Надзорниот одбор не можат да бидат вработени во Банката, нето должници на Банката и други лица предвидени со Закон.

Членовите на Надзорниот одбор располагаат со следните квалификации:

- минимум високо образование;

- познавање на прописите од областа на банкарството и/или финансиите и познавање на финансиската индустрија и опкружувањето во кое делува Банката;
- искуство кое придонесува за стабилно, сигурно и ефикасно управување и надзор над работењето на Банката

Членот на Надзорниот одбор треба:

- да поседува чесност, компетентност, способност за независна оценка и силен личен интегритет;
- да го познава профилот на ризичност на Банката;
- да ја разбира својата улога во корпоративното управување и ефикасно да ја исполнува својата улога на надзор во Банката;
- да го познава регулативното опкружување и да се грижи за воспоставување и одржување на професионални односи со НБРМ и со другите надлежни супервизорски и регулаторни институции;
- да покажува лојалност и грижа за Банката;
- да избегнува судир на интереси или можен судир на интереси;
- најмалку еднаш годишно да врши оценка на работењето на Управниот одбор на Банката, при што појдовна основа претставува деловната политика и плановите за работа на банката;
- периодично да врши оценка на ефикасноста на сопственото работење, да ги идентификува слабостите во работењето на Надзорниот одбор и да предлага измени;
- да одржува редовни средби со Управниот одбор, Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија и Службата за внатрешна ревизија на банката;
- да дава предлози за добро корпоративно управување;
- да не учествува во секојдневното управување со банката.

Покрај наведените критериуми, независните членови на Надзорниот одбор и со нив поврзаните физички лица треба да ги исполнуваат следните критериуми:

- да не се акционери со квалификувано учество и да не застапуваат акционер со квалификувано учество во Банката;
- да не работат, односно во последните три години да не работеле во Друштвото за ревизија кое во тој период вршело ревизија на работењето на Банката и
- во последните три години да немале материјален интерес или деловен однос со банката во вредност која просечно годишно надминува 3.000.000 денари.

Мандатот на некој од членовите на Надзорниот одбор може да престане и пред истекот во случај ако се исполнети условите кои оневозможуваат назначување на член, ако Гувернерот на НБРМ ја повлече согласноста за именување на член, ако член на Надзорниот одбор е него должник на банката, по лично барање и во други случаи утврдени со Закон.

Во случај на предвременно престанување на функцијата член на Надзорен одбор, на првата наредна седница на Собранието на Банката се избира нов член на Надзорниот одбор а мандатот на новоизбраниот член на местото на членот кој престанал да ја врши функцијата член на Надзорен Одбор трае колку што трае мандатот на заменетиот член..

Надоместокот на членовите на Надзорниот одбор ќе биде утврден од страна на Собранието на Банката и/или во Статутот на Банката, а податоците за висината на примањата на членовите на Надзорниот одбор се содржани во Годишниот извештај за работењето на банката.

6. КРИТЕРИУМИ И ПРАВИЛА ЗА ИМЕНУВАЊЕ НА ЧЛЕНОВИ НА УПРАВНИОТ ОДБОР И НИВНО НАГРАДУВАЊЕ, ЗА ИМЕНУВАЊЕ НА ЧЛЕНОВИ НА ОДБОРОТ ЗА РЕВИЗИЈА, ЧЛЕНОВИ НА ОДБОРОТ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ И НА ОСТАНАТИТЕ ОРГАНИ НА БАНКАТА

6.1 Критериуми и правила за именување на членови на Управен одбор

Управниот одбор на Банката се состои од 4 (четири) члена, кои се подеднакво одговорни за работењето на Банката и за обврските што ги презема Банката.

Надзорниот одбор на Банката со Одлука ги именува членовите на Управниот одбор, по претходно добиена согласност за нивно именување од Гувернерот на Народната банка на РМ. Со Одлуката на Надзорниот одбор за именување на членовите на Управниот Одбор се определува кој од членовите на Управниот одбор е Претседател на Управниот Одбор и тој се именува на функција “Главен извршен директор на Банката”. Другите членови на Управниот одбор се именуваат на функција “Извршен директор” на Банката.

Надзорниот одбор на Банката, согласно законските прописи склучува менаџерски договори со членовите на Управниот Одбор.

Работењето на член на Управниот Одбор е предмет на оценка од страна на Надзорниот Одбор најмалку еднаш годишно и зависно од истата се одлучува за неговиот понатамошен ангажман, регулирано со договорот од овој Член.

Мандатот на членовите на Управниот Одбор може да престане и пред истекот во случај ако Гувернерот на НБРМ ја повлече согласноста за именување на член, на основа на негово барање, врз основа на одлука на надлежен орган – Надзорен Одбор и во други случаи утврдени со закон.

Доколку бројот на членовите на Управниот Одбор се намали под 2 (два), Надзорниот Одбор од своите членови именува вршител или вршители на должност “член на Управен Одбор”. Вршител/и на должност “член на Управен Одбор” се предмет на упис во Трговскиот Регистар. Членот на Надзорниот Одбор, кој е именуван за вршител на должност “член на Управен Одбор”, во периодот на извршување на оваа функција, не може да учествува во донесување на одлуките што се во надлежност на Надзорниот Одбор.

Членовите на Управниот Одбор се именуваат со мандат од 2 (две) години со можност за повторно именување.

За член на Управен одбор на банката може да биде именувано лице кое ги исполнува со Закон предвидените услови.

Надзорниот одбор при именувањето на членовите на Управниот одбор мора да ги запази минимум следните критериуми:

- соодветно високо образование;
- најмалку 6 години успешно работно искуство во областа на финансиите или банкарството или 3 години работно искуство како лице со посебни права и одговорности во Банка, со активности соодветни на Банката во која се именува ;
- да го познава профилот на ризичност на Банката;
- познавање на прописите од областа на банкарство и/или финансии
- да поседува чесност, углед, професионалност, способност за организациона работа, самостојност во оценките и одлучувањето, силен личен интегритет;
- да изразува волја и способност да се придржува кон највисоките стандарди на етичко однесување;
- својата функција да ја врши чесно, независно, непристрасно, со дискреција;
- да поседува квалитети на лојалност кон Банката;
- да се грижи за угледот и успешното работење на Банката и да избегнува судир на интереси или можен судир на интереси;

Членовите на Управниот одбор се во редовен работен однос во Банката, и најмалку еден од членовите мора да го познава македонскиот јазик и неговото кирилско писмо и да има постојано живеалиште во Република Македонија.

Член на Управен одбор на банка, покрај лице кое согласно регулативата не ги исполнува условите за лице со посебни права и одговорности, не може да биде и лице кое е член на орган на управување или на надзорен одбор на кое било друго трговско друштво.

Надзорниот одбор донесува политика за наградување на членовите на Управниот одбор, другите лица со посебни права и одговорности кои извршуваат раководни функции и вработените во Банката. Во политиката за наградување, Надзорниот одбор ги дефинира правилата и критериумите за определување на варијабилниот износ на надоместокот, годишните бонуси и другите непарични примања, при што ги има предвид следните критериуми:

- обемот на надлежностите на секој член на Управниот одбор;
- успешноста во извршувањето на функцијата - член на Управен одбор;
- спроведувањето на стратегијата и годишниот план за работа на Банката;
- сложеност во управувањето со Банката, имајќи ги предвид обемот и сложеноста на активностите и нејзината организациска структура;
- обемот на работата на Банката и финансиските состојби на Банката;
- економските услови во кои делува Банката.

Политиката за наградување задолжително се одобрува од страна на Собранието на Банката, доколку таа предвидува примање на надоместок во форма на акции или други права кои даваат можност за стекнување на акции.

Одлуката за наградување се донесува од страна на Одборот за наградување на Банката. Во Одборот за наградување задолжително членуваат независните членови на Надзорниот одбор на Банката. Оваа Одлука за наградување ја одобрува, органот на Банката кој ги именува членовите на соодветниот орган на кој се однесува Одлуката за наградување.

Годишниот извештај за работењето на Банката содржи и податоци за политиката за наградување на Управниот одбор на банката кои се однесуваат најмалку на следните елементи:

- основните критериуми за наградување;
- посотоење на варијабилен и фиксен надоместок, вклучително и одобрување на годишен бонус;
- висината на примањата на членовите на Надзорниот одбор и Управниот одбор и на други лица со посебни права и одговорности кои извршуваат раководна функција во банката;
- износот на одобрени кредити и други облици на изложеност и други преземени обврски кон овие лица.

6.2 Критериуми и правила за именување на членови на Одбор за управување со ризици

Одборот за управување со ризици се состои од **шест (6)** члена. Членовите ги именува Надзорниот одбор на Банката. Надзорниот одбор на Банката од редот на членовите на Одборот за управување со ризици назначува претседател на Одборот. **Двајца (2)** од членовите на Управниот одбор се членови на Одборот за управување со ризици.

Членовите на Одборот за управување со ризици се бираат од редот на лица со посебни права и одговорности вработени во Банката **кои задолжително имаат искуство од областа на финансии или банкарство од најмалку 3 (три) години**. Со одлуката за именување на членови на Одборот за управување со ризици се именуваат и заменици членови од редот на лицата со посебни права и одговорности кои ги заменуваат членовите во нивно отсуство.

Членовите од Одборот за управување со ризици се избираат од редот на лицата со посебни права и одговорности, кои се вработени во Банката.

При именувањето на членовите на Одборот за управување со ризици Надзорниот одбор мора да ги запази минимум следниве критериуми :

- да има работно искуство во областа на банкарството или финансиите од најмалку 3 (три) години
- да има соодветно високо образование
- познавање на прописите од областа на банкарство и/или финансии
- способност за независна проценка, чесност и силен интегритет на личноста
- спремност да се стават интересите на Банката над сопствените интереси и да се избегне судир на интереси.

6.3. Критериуми и правила за именување на членови на Одбор за ревизија

Одборот за ревизија се состои од 5 (пет) члена кои ги именува Собранието на Банката со мандат од 4 (четири) години. Мнозинството од членовите на Одборот за ревизија (три) се избираат од редот на членови на Надзорен одбор, а останатите се независни членови. Најмалку еден член на Одборот за ревизија мора да биде овластен ревизор од Институтот на овластени ревизори на Република Македонија.

При именувањето членови на Одборот за ревизија, Собранието на Банката мора да ги запази минимум следните критериуми :

- да ги исполнува условите за лицата со посебни права и одговорности;
- да има познавање за работењето на Банката, нејзините производи и услуги
- познавање на ризиците на кои е изложена банката
- познавање на системите на внатрешна контрола и политиките за управување со ризиците на Банката
- да има познавање на сметководството и ревизијата.

Член на Надзорен одбор, Управен одбор, Одбор за управување со ризик и Одбор на ревизија, како и други лица со посебни права и одговорности не можат да бидат следните лица:

- член на Советот на Народната Банка;
- вработени во Народната Банка;
- лице на кое му е изречена прекршочна санкција, односно казна за вршење професија, дејност или должност;
- лице кое не поседува репутација со што би можело да биде загрозувано сигурносното и стабилното работење на Банката;
- член на Надзорен одбор, Одбор за управување на ризик, Одбор за ревизија, Управен одбор или вработен во друга банка во Р.Македонија или лице кое е поврзано лице со правно лице во кое Банката има учество;
- лице кое извршувало функција со посебни права и одговорности во банка или во друго правно лице, во кое била воведена администрација или над кое е отворена ликвидација или стечајна постапка;
- кои не ги почитуваат одредбите од Законот за банки и прописите донесени врз основа на истиот и/или не ги спроведувале и/или постапувале или постапуваат спротивно на мерките изречени од гувернерот, со што биле или се загрозувани сигурноста и стабилноста на банката

6.4 Критериуми и правила за именување на членови на Кредитниот одбор

Кредитниот одбор на Банката се состои од Претседател и 2 (два) члена и ист број на заменици, кои ги именува и разрешува Надзорниот одбор на Банката. Членови на Кредитниот одбор се: Претседателот на Управниот Одбор /Главниот Извршен директор и два члена на Управниот Одбор/ Извршни директори.

Со одлуката за именување на членови на Кредитниот одбор се именуваат и заменици на членовите на Кредитниот одбор од редот на лицата со посебни права и одговорности кои ги заменуваат членовите во нивно отсуство.

Мандатот на членовите на Кредитниот одбор е 4 (четири) години.

При именувањето на членовите на Кредитниот одбор, Надзорниот одбор мора да ги запази минимум следниве критериуми:

- да има соодветно искуство во областа на банкарството или финансиите
- да има соодветно високо образование
- познавање на прописите од областа на банкарство и/или финансии
- способност за независна проценка, чесност и силен интегритет на личноста
- спремност да се стават интересите на Банката над сопствените интереси и да се избегне судир на интереси.

6.5 Критериуми и правила за именување на лица со посебни права и одговорности

Лице со посебни права и одговорности може да биде само лице кое ги исполнува со Закон пропишаните услови.

Како лица со посебни права и одговорности се :

1. Членови на Надзорен одбор, Управен одбор, Одбор за ревизија, Одбор за управување со ризици ;
2. Директори на Сектори , Директори на самостојни Дирекции, Директори на дирекции и Директори на филијали.

Мандатот на лицата со посебни права и одговорности именувани од Управниот одбор на Банката е 2 (две) години со можност за повторен избор..

Мандатот на лицата со посебни права и одговорности именувани од Надзорниот Одбор или од Управниот одбор на Банката може да им престане и пред истекот на нивно барање, врз основа на одлука на надлежен орган –Надзорен Одбор или Управен Одбор и во други случаи утврдени со закон.

7. УЛОГАТА, ЗНАЧЕЊЕТО И ДЕЛОКРУГОТ НА РАБОТА НА ВНАТРЕШНАТА РЕВИЗИЈА, НАДВОРЕШНИОТ РЕВИЗОР И ЛИЦЕТО ИЛИ ОРГАНИЗАЦИОНИОТ ДЕЛ КОИ СЕ НАДЛЕЖНИ ЗА КОНТРОЛА НА УСОГЛАСЕОСТА НА РАБОТЕЊЕТО НА БАНКАТА СО ПРОПИСИТЕ

7.1 Внатрешна ревизија

Надзорниот Одбор на Банката организира **Дирекција** за внатрешна ревизија, како независен организационен дел на Банката и ги именува и разрешува нејзините членови.

Организационата поставеност, правата, одговорностите и односите со другите организациони делови во Банката, како и одговорноста и условите за назначување на Раководител на Службата за внатрешна ревизија ги одредува Надзорниот одбор.

Лицата во Службата за внатрешна ревизија се вработени во Банката и извршуваат работи само на Службата за внатрешна ревизија. Службата за внатрешна ревизија се состои од Раководител на службата и потребен број на членови за работа на службата, од кои најмалку

(1) еден поседува овластување за ревизор издадено од Институтот на овластени ревизори на Република Македонија.

Службата за внатрешна ревизија ги спроведува своите активности во согласност со принципите и стандардите за внатрешна ревизија, етичкиот кодекс на Банката и политиката и процедурите за работење на Службата.

Службата за внатрешна ревизија изготвува Годишен план за работа, кој го одобрува Надзорниот одбор. Службата подготвува полугодишни и годишни извештаи за своето работење кои ги доставува до Надзорниот одбор, Управниот одбор и Одборот за ревизија. Надзорниот одбор го доставува Годишниот извештај на Службата за внатрешна ревизија до Собранието на Банката и до НБРМ.

Службата за внатрешна ревизија врши постојана и целосна ревизија на законитоста, правилноста и ажурноста на работењето на Банката преку:

- оцена на поставеноста на информативниот систем;
- проверка на точноста, веродостојноста и навременоста на известувањата, согласно прописите;
- оценка на економичноста и ефикасноста на операциите на Банката;
- спроведување на специјални истраги во банката;
- оцена на адекватноста и ефикасноста на системот на внатрешна контрола;
- оцена на спроведување на политиките за управување со ризици;
- оцена на точноста и веродостојноста на трговските книги и финансиските извештаи;
- оцена на системите за спречување на перење на пари;
- следење на почитување на прописите, Етичкиот кодекс, политиките и процедурите на банката;
- оцена на услугите што Банката ги добива од друштва што вршат помошни услуги на Банката и
- вршење други активности согласно со законската, подзаконската регулатива и интерните акти на Банката.

и за наведеното доставува до органите на управување на банката извештаи и препораки.

Лицата вработени во Службата за внатрешна ревизија имаат право на непречен пристап до сите податоци и документи на банката, а вработените во Банката се должни да им овозможат увид во документацијата со која располагаат и да им ги дадат сите потребни информации.

Надзорниот одбор, Управниот одбор и лицата со посебни права и одговорности кои извршуваат раководна функција во Банката придонесуваат за зголемување на ефикасноста на внатрешната ревизија преку обезбедување на целосна независност, објективност и неутралност во спроведувањето на внатрешната ревизија, обезбедување на услови за пристап до сите документи и информации, навремено и ефикасно прифаќање на наодите и спроведување на препораките, промовирање на независноста на внатрешната ревизија и анфажирање на внатрешната ревизија за оценка на ефективност на системите на внатрешна контрола и управувањето со ризиците.

Управниот одбор обезбедува услови според кои Службата за внатрешна ревизија е целосно и навремено информирана за позначајните случувања во банката, за воведувањето на нови производи и за други оперативни промени.

Службата за внатрешна ревизија е должна веднаш да ги извести Надзорниот и Управниот одбор доколку во текот на контролата утврди:

- непочитување на стандардите за управување со ризиците поради што постои можност за нарушување на ликвидноста или солвентноста на банката и
- дека Управниот одбор не ги почитува прописите, општите акти и интерните процедури во Банката.

7.2. Надворешна ревизија (Друштво за ревизија)

Надворешната ревизија на финансиските извештаи и на работењето на Банката од страна на друштвото за ревизија се спроведува во согласност со Меѓународните стандарди за ревизија, Кодексот за етика на професионалните сметководители, утврдени од Меѓународната федерација на сметководители и со други прописи со кои се регулира вршењето на надворешната ревизија.

При изборот на друштвото за ревизија Надзорниот одбор и Одборот за ревизија обезбедуваат периодична ротација на друштвото за ревизија.

Одборот за ревизија предлага друштво за ревизија, Надзорниот одбор го одобрува предлогот на Одборот за ревизија за назначување на друштво за ревизија и е одговорен за обезбедување на соодветна ревизија, а Собранието на Банката го избира друштвото за ревизија. Независноста на избраното Друштво за ревизија е суштинска за спроведување на длабинска и непристрасна ревизија, при што не е дозволено посоење на пристрасност и необјективност. Целта на надворешната ревизија е независна проценка на целокупната состојба на Банката во одреден момент.

Со ревизијата, Друштвото за ревизија особено ги оценува билансот на состојбата, билансот на успехот, извештајот за паричен тек, промените во висината на сопствените средства и оценка на адекватноста на капиталот, нивото и промените во висината на исправката на вредноста и издвоената посебна резерва и за извршените отписи, износот на преземените потенцијални обврски, функционирањето на системите на внатрешна контрола и извршувањето на функцијата на внатрешна ревизија, водењето на трговските книги, адекватноста на сметководствените политики и процедури на Банката, вреднувањето на билансните и вонбилансните средства и обврски, системите на управување со ризиците, сигурноста на информативниот систем, точноста и комплетноста на извештаите што банката ги доставува до Народна банка на Република Македонија за потребите на супервизијата, усогласеноста на работењето на Банката со прописите и системите на банката за управување со ризиците.

Сите вработени во Банката, членовите на Управниот и на Надзорниот одбор прават максимални напори за соработка со надворешната ревизија, а особено Службата за внатрешна ревизија. Меѓусебната комуникација помеѓу Службата за внатрешна ревизија и надворешната ревизија овозможува размена на информации за работите од заеднички интерес, како што се: размена на мислења околу техниките на ревизија, методите на работа, толкување на терминологијата, ги разменува ревизорските извештаи и сл.

Друштвото за ревизија за извршената надворешна ревизија изготвува Извештај, согласно прописите за ревизија и Законот за Банки. Собранието на банката го разгледува и усвојува Извештајот на друштвото за ревизија и писменото мислење по истиот од страна на Надзорниот одбор.

Извештајот за извршената надворешна ревизија и годишните финансиски извештаи заедно со белешките кон извештајот, Банката ги прави достапни до јавноста и ги објавува билансот на состојба, билансот на успех, извештајот за промена на капиталот, извештајот за парични текови и извештај на ревизорот кон годишните финансиски извештаи во Службен весник на РМ, најмалку еден дневен весник и на веб страницата на Банката, во рок од 15 дена од усвојувањето на извештајот од страна на Собранието на Банката.

7.3. Служба/лице за контрола на усогласеноста на работењето на банката со прописите

Управниот одбор на банката организира Служба/лице за контрола на усогласеноста на работењето на Банката со прописите, која ќе биде одговорна за идентификација и следење на ризиците од неусогласеноста на работењето на Банката и прописите.

Служба/лице за контрола на усогласеноста на работењето на Банката со прописите е независна и самостојна служба во Банката. Службата/лицето за контрола на усогласеноста на работењето на Банката со прописите за работењето поднесува месечен извештај од Управниот одбор и тримесечен извештај до Надзорниот одбор.

Управниот одбор изготвува и спроведува пишана политика за постојано и ефикасно спроведување на контрола на усогласеноста на работењето на Банката со прописите и воспоставува систем со кој се осигурува дека политиката соодветно се применува во работењето на Банката. Надзорниот одбор ја одобрува политиката за постојано и ефикасно спроведување на контрола на усогласеноста на работењето на Банката и врши надзор на управувањето со ризикот од неусогласеност на работењето на Банката со прописите.

Органите на управување и надзор обезбедуваат целосна независност на функцијата - контрола на усогласеноста на работењето на Банката со прописите, преку:

- обезбедување на нејзиниот формален статус во Банката,
- именување на Лице/Служба за контрола на усогласеноста на работењето на Банката со прописите
- обезбедување на поставеност на оваа позиција, која нема да предизвика судир на интереси
- обезбедување пристап до сите информации кои му се потребни на лицето/вработените на Службата за контрола на усогласеноста на работењето на Банката со прописите
- воспоставување на механизам на непрекината соработка помеѓу лицето/вработените на Службата за контрола на усогласеноста на работењето на Банката со прописите и лицата кои се одговорни за управување со ризиците.

Лицето/вработените на Службата за контрола на усогласеноста на работењето на Банката со прописите се должни:

- да ги следат прописите кои се однесуваат на работењето на Банката;
- да ги идентификуваат и да ги следат ризиците од неусогласеност на работењето на Банката со прописите;
- да ја следат и да ја тестираат усогласеноста на работењето на Банката со прописите и да го известуваат Управниот одбор за утврдените неусогласености и за превземените корективни мерки за нивно надминување;
- постојано и ефикасно да ги советуваат членовите на Управниот одбор во врска со примената на прописите;
- навремено да ги известуваат членовите на Управниот одбор за измените и дополнувањата на прописите;
- да вршат оценка на потенцијалното влијание од промените во прописите врз работењето на Банката и врз опкружувањето во кое функционира банката;
- да ги информираат, како и да спроведуваат обуки на вработените за начините на имплементирање соодветните закони и подзаконски акти во нивното секојдневно работење;
- да вршат оценка на усогласеноста на новите производи на банката и деловни процеси во Банката со законската и позаконската рамка;
- да исполнуваат други законски обврски (активности за спречување на перење на пари);
- да соработуваат со други институции и
- да го документираат своето работење и редовно да поднесуваат извештаи до Управниот и Надзорниот одбор на Банката.

Вработените во Банката се должни на вработените во Службата/лицето за контрола на усогласеноста на работењето на работењето на Банката со прописите да им овозможат увид во документацијата со која располагаат и да им ги дадат сите потребни информации.

Активностите спроведени од страна на Службата/лицето за контрола на усогласеноста на работењето на работењето на Банката со прописите подлежат на редовна ревизија од страна на Службата за внатрешна ревизија согласно Годишниот план за внатрешна ревизија.

ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Ревидирањето на Кодексот се врши најмалку еднаш годишно, согласно промените во интерната и екстерната регулатива за корпоративно управување. Измените и дополнувањата на овој Кодекс влегуваат во сила од денот на нивното усвојување од страна на Собранието на Банката.

Овој Кодекс, како и измените и дополнувањата на истиот кои можат да бидат направени во иднина, ќе бидат објавени на веб-страната на Халк Банка АД Скопје.

ПРЕТСЕДАВАЧ СО
СЕДНИЦА НА СОБРАНИЕ